

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Hírközlési hálózat szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT-22/08/1

A Szegedi Rendőrkapitányság által feltett kérdések:

- 1) Kérem, hogy állapítsák meg a Pitvaros-Ambrózfalva-Nagyér-Csanádalberti településeken kiépült hálózat tekintetében, hogy az a mellékeltlen becsatolt 14/2005-ös, 15/2005-ös, 16/2005-ös, 17/2005-ös, 18/2005-ös számú (10. számú iratmellékletként kezelt), Sz. G. által készített tervek alapján készült-e el, amennyiben nem, a megvalósítás során felhasználásra kerültek-e a tervek a kivitelezés során (ha igen, a terv mely részei, s milyen terjedelemben kerültek felhasználásra, a felhasznált részek szerzői jogi védelem alá tartoznak-e.)
- 2) Kérem, hogy állapítsák meg, hogy a mellékeltlen becsatolt, Sz. G. által tervezett Csorvás optikai gerinchálózat terve (13. iratmelléklet) szerzői jogi védelem alá eső szellemi tevékenységből fakadó, egyéni, eredeti jelleggel bíró szellemi alkotás-e, illetve vannak-e ilyen részei (amennyiben szerzői jogvédelem alá eső részekkel rendelkezik az adott terv, kérem, hogy ezeket tüntessék fel). A fenti terv általános leírásokat tartalmazó része (tartalomjegyzék (1. oldal), a kivitelező kötelességei (8. oldal) című részig terjedő részek) szerzői jogi védelem alá eső szellemi tevékenységből fakadó, egyéni, eredeti jelleggel bíró szellemi alkotásnak minősül-e, vagy olyan általános leírásokat tartalmaz-e, melyek bárki által szabadon felhasználhatóak a maga által elkészített tervben. Kérem, nyilatkozzanak arról, hogy ezen általános leírásokat tartalmazó részek olyan, a kiépítendő hálózat kivitelezéséhez szervesen kapcsolódó adatokat tartalmaznak-e, melyek nem pusztán formailag, hanem tartalmilag is nélkülözhetetlenek egy informatikai hálózat kiépítéséhez. Kérem, hogy nyilatkozzanak arra vonatkozóan, hogy a 45/2005-ös sorszámú, Sz. G. által készített engedélyezési terv (13. iratmelléklet) alkalmas-e egy hírközlési hálózat kivitelezésére, amennyiben nem, milyen további tervek, dokumentumok szükségesek egy hírközlési hálózat megépítésére.
- 3) Kérem, hogy amennyiben a Sz. G. által Csorvásra készített terv rendelkezik szerzői jogi védelem alá eső részekkel, akkor állapítsák meg, hogy azokból mely szerzői jogi védelem alá eső részek kerültek áttemelésre a G. A. által készített 2007/8a. számú Csorvás, Bocskai utcai óvoda-DÉMÁSZ oszlop-víztorony közötti hírközlési hálózat vonatkozásában készült fennmaradási állapottervébe (1. számú iratmelléklet).
- 4) Kérem, hogy amennyiben a Szűcs Gábor által a Csorvás vonatkozásában készített terv szerzői jogi védelem alá eső szellemi termék, vagy vannak ilyen részei, állapítsák meg a becsatolt dokumentumok alapján, hogy a Csorváson, a Bocskai utcai óvoda-DÉMÁSZ oszlop-víztorony között kiépített hírközlési hálózat Sz. G. tervei alapján készült-e, vagy annak kiépítése során felhasználásra került-e ennek valamely része. Amennyiben igen, mely része került felhasználásra a kivitelezés során?
- 5) Kérem, nyilatkozzanak arról, hogy a 45/2005-ös sorszámú, Sz. G. által Csorvás településre készített engedélyezési terv olyan adatokat tartalmaz-e, amelyek alapján adott nagyságokon és távolságokon bárhol kiépíthető működőképes hírközlési hálózat.
- 6) Kérem, nyilatkozzanak arról, hogy a G. A. által készített 2007/23-as tervszámon szereplő Pusztaföldvár, intézményeket összekötő Internethálózat fennmaradási állapotterve (2. számú iratmelléklet) tartalmaz-e olyan szerzői jogi védelem alá eső

részeket, melyek Sz. G. 45/2005-ös sorszámú, Csorvás településre készített engedélyezési tervéből kerültek áttemelésre. Amennyiben igen, kérem ezen részek feltüntetését. Amennyiben áttemelésre kerültek Sz. G. tervéből szerzői jogi védelem alá eső részek a pusztaföldvári tervbe, kérem, hogy a becsatolt dokumentumok alapján nyilatkozzanak arról, hogy ezen Sz. G. által eredetileg Csorvásra vonatkozólag készített tervből áttemelt szerzői jogi védelem alá eső tervrészletek alapján történt-e a kivitelezés a Pusztaföldváron kiépített hírközlési hálózat tekintetében.

- 7) Kérem, hogy nyilatkozzanak arról, hogy a G. A. által készített 2007/23-as tervszámon szereplő Pusztaföldvár, intézményeket összekötő Internethálózat fennmaradási állapotterve tartalmaz-e olyan szerzői jogi védelem alá eső részeket, melyek a Sz. G. 11/2004-es számon szereplő, Pusztaföldvárra vonatkozó kábeltévé-hálózat kiviteli tervéből (11. számú iratmelléklet) kerültek áttemelésre. Amennyiben igen, melyek ezek a részek.

Az eljáró tanács szakértői véleménye:

A szakértő testület eljárása során megállapította, hogy a Szegedi Rendőrkapitányság által feltett kérdések megválaszolása olyan speciális hírközlési, műszaki, informatikai szakismereteket igényel, amelyekkel a testület – hatásköréből és jellegéből következően – nem rendelkezik. A hírközlési hálózat tervének egyéni, eredeti jellege, és ebből következően annak szerzői jogi védelme kérdésében ugyanis csak a hírközlési hálózat építésére vonatkozó jogszabályrendszer és műszaki követelmények előzetes ismeretében lehet állást foglalni.

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 6. §-ának (2) bekezdése értelmében *„ha a szakértői vélemény kialakításához olyan különleges szakismeretre is szükség van, amellyel a Szakértő Testület tagjai nem rendelkeznek, tanácskozási joggal külső szakértő közreműködése is igénybe vehető.”*

Ezért a Szerzői Jogi Szakértő Testület javasolta a Szegedi Rendőrkapitányságnak Elek Attila hírközlési szakértő külső szakértőként való felkérését. A megkereső rendőrhatóság Elek Attila külső szakértőként történő bevonásával egyetértett.

Az eljáró tanács azt is megállapította, hogy a megkereső hatóság részben olyan kérdések kapcsán kérte a Testület állásfoglalását, amelyek megválaszolásához helyszíni vizsgálat elvégzésére lett volna szükség. Ilyen kérdésnek minősül például annak vizsgálata, hogy adott hírközlési hálózat egyik, vagy másik terv alapján készült-e el. A fent említett Korm. rendelet 8. §-ának (1) bekezdése szerint az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján köteles kialakítani szakértői véleményét, ugyanakkor a tények megállapítására külön bizonyítást nem végezhet, helyszíni szemlét nem folytathat. A helyszíni vizsgálat elvégzésére vonatkozó tilalom – e minőségében – az eljáró tanács munkájába bevont külső szakértőre is vonatkozik.

Elek Attila hírközlési szakvéleményét 2009. február 24. napján juttatta el a Szerzői Jogi Szakértő Testülethez, ezt követően került sor az eljáró tanács ülésére. Az eljáró tanács Elek Attila hírközlési szakvéleményét (a továbbiakban: „Hírközlési szakvélemény”) ülésén megvizsgálta és megállapította, hogy egyetért annak azon részével, amely a megkereső hatóság fentebb ismertetett kérdéseire adott válaszokat tartalmazza (ld. a Hírközlési szakvélemény 5. fejezetét).

Az eljáró tanács megjegyzi, hogy a Hírközlési szakvélemény ezt meghaladóan olyan megállapításokat, következtetéseket is tartalmaz, amelyek megtételére részben nem volt feltétlenül szükség a feltett kérdések megválaszolása érdekében, részben pedig meghaladja a Szerzői Jogi Szakértő Testület hatáskörét. Ezeket a megállapításokat és következtetéseket az eljáró tanács a jelen szakvélemény meghozatalakor olyan *háttéranyagoknak* tekintette, amelyek az eljáró tanács jelen szakvéleményének nem képezhetik részét és nem befolyásolták a jelen szakvélemény megállapításait sem, ugyanakkor azok a megkereső hatóság döntését hatékonyan elősegíthetik.

A fentieket követően az eljáró tanács az alábbiak szerint válaszolja meg a Szegedi Rendőrkapitányság által feltett kérdéseket.

Ad 1. A kérdést csak helyszíni vizsgálat alapján lehet megválaszolni, ennek elvégzésére ugyanakkor a Testületnek nincsen hatásköre.

Ad 2. A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: „Szjt.”) 1. §-a szerint szerzői jogi védelem illeti meg az irodalom, a művészet és a tudomány egyéni, eredeti jelleggel rendelkező műveit. Az eljáró tanács megállapítja, hogy a vita tárgyául szolgáló hírközlési hálózatok tervei – az Szjt. 1. §-ának (3) bekezdésében meghatározott, az egyéniségre, eredetiségre vonatkozó követelményeknek való megfelelés esetén – az Szjt. 1. §-a (2) bekezdésének 1) pontja szerinti „műszaki létesítmény terveként” állhatnak szerzői jogi oltalom alatt.

Az egyéniségre, eredetiségre vonatkozó követelmények teljesülését az eljáró tanács két szinten vizsgálta. Az eljáró tanács először arra a kérdésre kereste a választ, hogy a hírközlési hálózatok tervét milyen mértékben határozzák meg a tervezés során alkalmazandó szabályok (jogszabályok, az állami irányítás egyéb jogi eszközei, a Nemzeti Hírközlési Hatóság előírásai, a Magyar Mérnöki Kamara szabályzatai vagy az alkalmazandó szabványok), illetve műszaki és egyéb (például földrajzi) körülmények. E vizsgálatnak azért van jelentősége, mivel ha az említett követelmények és körülmények, a megrendelő által meghatározott műszaki paraméterek, illetve a hírközlési hálózat kötött funkcionalitása a hírközlési hálózat tervét teljes egészében, vagy túlnyomórészt meghatározzák (vagyis azt lényegét tekintve csak egy módon lehet elkészíteni), úgy az alkotói kreativitásnak nem marad olyan tere, amely megalapozhatná a hírközlési hálózat – mint műszaki alkotás – tervének szerzői jogi oltalmát. Ebben az esetben a vita tárgyául szolgáló terv egyedi, konkrét vizsgálatára már nincs, illetve nem lenne szükség. Ha azonban az említett követelmények és körülmények csak kisebb mértékben határozzák meg a hírközlési hálózat tervét, úgy – a vizsgálat második szintjeként – szükségessé válik a vita tárgyául szolgáló tervek konkrét vizsgálata is annak érdekében, hogy az eljáró tanács megvizsgálja, az érintett tervben megtalálhatóak-e a szerzői jogi oltalom feltételül szabott egyéni, eredeti elemek.

A hírközlési hálózat engedélyezési tervdokumentációja nem egy dokumentum, hanem dokumentumok, rajzok és mellékletek összessége. A dokumentáció egyes elemeinek szerzői jogi védelme ebből következően elkülönítetten vizsgálandó. A dokumentáció egyes elemeit eltérő mértékben határozzák meg a fent említett követelmények és körülmények. A Hírközlési szakvéleményből következően például *„a nyomvonal, mint szűkös erőforrás adott, az építető a tervezett szolgáltatások vonatkozásában ír elő követelményeket a tervezőnek, a jogszabályok behatárolják a tervek tartalmát, ezen határokon belül azonban a tervező kreativitása sok esetben tetten érhető.”* Önmagában az a tény, hogy a tervezői kreativitás a terv elkészítése során megjelenhet, a konkrét terv ismeretében megállapíthatóvá teszi a tervek szerzői jogi

védelmét. Az eljáró tanács azonban felhívja a Hírközlési szakvélemény azon megállapítására a figyelmet, hogy a vitatott tervek csatolt dokumentációja hiányos volt, ezért a konkrét tervek vizsgálata nem volt elvégezhető.

A terv részét képező, a megkereső hatóság által „általános leírásoknak” nevezett részek megítélése a fentiekől részben eltér, mivel azok vonatkozásában a tervező munkáját kevesebb szabály köti meg. Bár az említett leíró részek alapvető tartalmát a jogszabályok meghatározzák, azok megformálása vonatkozásában a tervező nagyobb szabadságot élvez. A szerzői jog alapvető szabálya, hogy a művek nem azok tartalma, hanem egyedi megformálásuk alapján részesülhetnek szerzői jogi védelemben, hiszen az oltalom feltétele mindig a kifejezés, és nem a kifejezéssel közölt tartalom egyénisége, eredetisége. A tartalom ugyanakkor természetesen visszahat a kifejezés módjára, formájára is, ebből következően egészen más szempontok alapján kell megítélni egy művészeti alkotás és egy funkcionális mű (mint amilyen a műszaki létesítmény terve) esetén az egyéniség, eredetiség szempontját. A műszaki létesítmények tervdokumentációban szereplő általános leíró részek esetén az oltalom szintje alacsonyan került megvonásra. Ebből lényegében az következik, hogy a tervhez tartozó általános, leíró jellegű részek akkor is oltalom alatt állnak, ha azok *tartalmilag* minden tervben megtalálhatóak, vagy ha azok *tartalmát* az alkalmazandó jogszabályok lényegében determinálják. Nem részesül azonban oltalomban a leíró rész, ha az csupán a fent már említett szabályrendszernek vagy más terv hasonló részének szolgai másolatából áll.

Az eljáró tanács a fentiek előrebocsátását követően idézni kívánja a Hírközlési szakvélemény 5.2. pontját, amely szerint „*A terv egésze szerzői jogi védelmet élvez. Sz. G. terve alkalmas a hálózat kivitelezésére.*” Az eljáró tanács azt is megállapítja, hogy a 13. számú iratmelléklet 1-8. oldala alatti része szerzői jogi védelmet élvez, ebből következően azt csak a szerző (tervező) előzetes engedélye birtokában használhatja fel harmadik személy.

Ad 3. Az eljáró tanács e helyen idézi a Hírközlési szakvélemény megállapításait (5.3. pont): „*A Csorvásra készült tervből a szöveges részek (tervezői nyilatkozat, általános előírások, tűzvédelem, munkavédelem, érintésvédelem, környezetvédelem, a kivitelező kötelességei) kerültek szó szerinti fogalmazásban átemelésre G. A. terveibe.*”

Ad 4. A kérdést csak helyszíni vizsgálat alapján lehet megválaszolni, ennek elvégzésére ugyanakkor a Testületnek nincsen hatásköre.

Ad 5. Az eljáró tanács e helyen idézi a Hírközlési szakvélemény megállapításait (5.5. pont): „*A Csorvásra készült terv nem tartalmaz olyan adatokat, melyek csak e település szélessávú hálózat létesítésére vonatkoznak. A terv egy szokásos szélessávú informatikai hálózat terve, mely a jogszabályi előírásoknak felel meg.*”

Ad 6. A 6. sorszám alatt feltett utolsó kérdést csak helyszíni vizsgálat alapján lehet megválaszolni, ennek elvégzésére ugyanakkor a Testületnek nincsen hatásköre. Egyebekben eljáró tanács e helyen idézi a Hírközlési szakvélemény megállapításait (5.6. pont): „*Sz. G. Csorvásra készített terveiből a szöveges rész (tervezői nyilatkozat, általános előírások, tűzvédelem, munkavédelem, érintésvédelem, környezetvédelem, a kivitelező kötelességei) valamennyi fejezete átemelésre került. Kivétel a kivitelezői előírások, melyeket Gál András a feladathoz aktualizált.*”

Ad 7. Az eljáró tanács e helyen idézi a Hírközlési szakvélemény megállapításait (5.7. pont): „*Sz. G. 11/2004-es számon szereplő, Pusztaföldvár-ra vonatkozó kábel-TV hálózat kiviteli*

tervéből a szöveges részek (tervezői nyilatkozat, általános előírások, tűzvédelem, munkavédelem, érintésvédelem, környezetvédelem, a kivitelező kötelességei) kerültek átemelésre. G. A. a terv egyes fejezeteit elhagyta, illetve aktualizálta. A tervekhez csatolt rajzok különbözőek. Sz. G. tervéhez csatolt hozzájáruló nyilatkozatokból, hogy mi került átemelésre G. A. tervébe, ezt a csatolt dokumentációból nem lehetett megállapítani.”

Budapest, 2009. március 4.

dr. Vékás Gusztáv
a tanács elnöke

dr. Békés Gergely
a tanács előadó tagja

dr. Kiss Zoltán
a tanács szavazó tagja